

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister voor Langdurige zorg en Sport over het Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn¹.

De voorzitter van de commissie,
Smals

De adjunct-griffier van de commissie,
De Vrij

¹ Kamerstuk 29 282, nr. 485.

Inhoudsopgave	blz.
I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie	5
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	6
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	7
Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie	8
Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie	8
Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie	9
II. Reactie van de Minister	10

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn (hierna aangeduid als «programma TAZ»). Genoemde leden vinden het belangrijk en goed dat er over de toekomst van de arbeidsmarkt in de zorg wordt nagedacht, zeker gezien de personele uitdagingen waar de zorg voor staat. Wel hebben zij nog enkele vragen en opmerkingen over het TAZ.

De leden van de VVD-fractie lezen op pagina 3 van het programma TAZ dat nader wordt bekeken waar aanvullende acties en financiering gewenst zijn. Ze vragen of deze financiering binnen de kaders van het programma TAZ valt of dat dit vanuit andere middelen gedekt dient te worden. Zo ja, welke middelen worden hier voor aangesproken? Graag ontvangen de leden van de VVD-fractie hier een toelichting op.

Voorts lezen de leden van de VVD-fractie dat er via het programma [Ont]Regel de Zorg verder wordt gewerkt aan het verlagen van de administratieve lastendruk voor zorgmedewerkers. Genoemde leden zijn blij dat er wordt gewerkt aan het verlagen van de administratieve regeldruk en ondersteunen dit van harte. Echter kwam in een evaluatie over dit programma gedurende de jaren 2018–2021, uitgevoerd door de Argumentenfabriek in opdracht van het ministerie, naar voren dat er nog wel verbeteringen mogelijk waren. Hoe zijn de aanbevelingen uit deze evaluatie meegenomen in het programma [Ont]Regel de Zorg voor de komende jaren, zo vragen de leden.

De leden van de VVD-fractie zien dat er veel afspraken worden gemaakt met veldpartijen en juichen dit toe. Genoemde leden vragen zich wel af hoe de Minister omgaat met partijen die zich vervolgens niet aan de gemaakte afspraken houden of doelstellingen niet halen. Zal de Minister dan een dwingendere rol op zich nemen? Zijn hier achter de schermen al plannen voor gemaakt, zo vragen deze leden.

De leden van de VVD-fractie merken op dat er binnen veel zorginstellingen steeds meer gebruik wordt gemaakt van ervaringsdeskundigen. Voor deze groep zijn ook gerichte opleidingen, maar duidelijke richtlijnen voor de inzet van ervaringsdeskundigen ontbreken nog. Hierdoor komen velen van hen moeilijk aan het werk, terwijl ze wel een waardevolle bijdrage kunnen leveren in veel zorgsectoren zoals de GGZ. Worden er momenteel stappen gezet om deze groep efficiënter in te zetten en barrières voor hen

weg te nemen? De leden vragen in brede zin hoe de Minister de rol van ervaringsdeskundigen binnen de zorg beschouwt.

Daarnaast zijn de leden van de VVD-fractie ook benieuwd hoe er de komende jaren wordt ingezet op de ramingen voor opleidingen van zorgpersoneel. Genoemde leden zien dat personeelstekorten juist buiten de ziekenhuizen ook nijpend zijn en dat er grote regionale verschillen zijn. Is de Minister in gesprek met het Capaciteitsorgaan omtrent deze onderwerpen en wat is de inzet hierop de komende jaren, zo vragen de leden.

De leden van de VVD-fractie willen daarnaast stil staan bij de veilige werkomgeving. Genoemde leden ontvangen veel signalen over het ervaren van toenemende agressie en intimidatie jegens zorgpersoneel, met name in de eerste lijn. In het programma TAZ wordt de branchegerichte aanpak van agressie en ongewenst gedrag in zorg en welzijn gecontinueerd. Kan uiteengezet worden hoe deze aanpak er per branche uit ziet? Hoe worden de branches, zoals bijvoorbeeld apothekers en huisartsen, betrokken bij deze aanpak, zo vragen de leden.

Tot slot zijn de leden van de VVD-fractie blij met het feit dat er stevig wordt ingezet op de rol van arbeidsbesparende innovaties en innovaties in bredere zin. Veel innovaties in de zorg zijn echter moeilijk opschaalbaar vanwege verscheidene financiële en praktische belemmeringen. Hoe gaat het ministerie ervoor zorgen dat effectieve zorginnovaties sneller opgeschaald kunnen worden? Hoeveel budget is hiervoor beschikbaar en wordt er door het ministerie hierin samengewerkt met organisaties zoals Invest-NL of Techleap? Hoe stimuleert de Minister de uitwisseling van kennis tussen zorgprofessionals over de toepassing van innovaties in behandelmethoden in de curatieve sector en sector langdurige zorg, zo vragen deze leden.

De leden lezen dat iedere branche in zorg en welzijn onder leiding van de brancheorganisatie een blauwdruk en goede voorbeelden uitwerkt en deelt hoe sociale en digitale zorg ingezet kan worden, zoals het onderzoek van Vilans «arbeidsbesparende innovaties in de ouderenzorg». In hoeverre ziet de Minister ruimte voor bijvoorbeeld zorgprofessionals om de toepassing van innovaties uit specifieke behandelingen aan te merken als arbeidsbesparend (voor onder andere het nader te bepalen overzicht) om daarmee de toepassing van dergelijke arbeidsbesparende behandelingen (binnen de cure en care) te promoten, zo vragen de leden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het programma TAZ. De leden vinden het belangrijk dat er ingezet wordt op het behoud van medewerkers. De leden begrijpen van de zorgprofessionals dat autonomie en zeggenschap hiervoor van groot belang is en sporen de Minister dan ook aan om dit te bevorderen. De leden vinden het belangrijk om dat personeel makkelijker kan zijinstromen en personeel wordt gestimuleerd om meer uren te werken, om zo de werkdruk beter te verdelen. De leden van D66-fractie roepen de Minister daarom op om snelheid te maken met de uitvoering van de TAZ en met een planning te komen wanneer welke beleidsvoornemens gerealiseerd worden.

Zeggenschap

Wat de leden van de D66-fractie betreft hebben leidinggevenden en professionals een rol te vervullen bij het realiseren van de voornemens voor meer zeggenschap. Dit vraagt om meer inspanning dan alleen het

ondersteunen van de boodschap. Ook moet er een mogelijkheid zijn voor professionals om aan de bel te trekken als er onvoldoende inspraak en zeggenschap is. De leden willen graag van de Minister weten welke concrete stappen op welke termijn worden ondernomen om de roostering in de zorg te verbeteren, bijvoorbeeld door het gebruik van innovatieve apps. De leden benadrukken dat er nu initiatiefwetgeving ligt om inspraak in de zorg te bevorderen en dat het nu de verantwoordelijkheid van de Minister is om samen met partijen hier met snelheid concreet vorm aan te geven.

De leden van de D66-fractie willen daarnaast van de Minister weten hoe zij de motie van de leden Paulusma en Van den Hil ten aanzien van de meerurenbonus concreet gaat uitvoeren². Op welke termijn heeft de Minister een uitgewerkt plan voor het invoeren van de meerurenbonus en kan zij deze delen met de Kamer, waartoe de aangenomen motie toe oproept, zo vragen de leden.

Governance

Uit de beleidsvisie blijkt dat de Minister haar rol in veel gevallen ziet als facilitator. De leden van de D66-fractie betreuren dat, aangezien dit thema met veel urgentie moet worden aangejaagd. Ook weten we dat dit soort omwentelingen om regie en sturing vragen. Uit de werkagenda van programma TAZ blijkt dat veel verantwoordelijkheid wordt gevraagd van zorgorganisaties zelf. De leden van de D66-fractie delen de opvatting dat de omwenteling door het zorgveld zelf gedragen moet worden, maar zien ook graag enige sturing van de Minister. Dan kan er tijdig worden ingegrepen als de voortgang langer op zich laat wachten dan de bedoeling is. De leden van de D66-fractie willen graag van de Minister weten op welke termijn zij het programma evalueert en zo nodig ingrijpt, zodat we de vrijblijvendheid daadwerkelijk achter ons kunnen laten. Tenslotte, niet alle organisaties participeren in het programma. Brancheorganisatie Actiz heeft bijvoorbeeld aangegeven dit niet te doen. De leden van de D66-fractie willen graag van de Minister weten hoe er wordt omgegaan met de partijen die besluiten niet te participeren en welke invloed dit heeft op het programma.

Zijinstromen

De leden van de D66-fractie horen van veldpartijen dat er nog te veel verschillende hindernissen zijn voor zij-instromers. De leden willen graag van de Minister weten welke maatregelen zij neemt om deze obstakels weg te nemen. Bijvoorbeeld door een flexibele instroom gedurende een jaar, het voorkomen van de salarisval tijdens de opleiding en meer maatwerk om versneld een diploma te halen. De leden van de D66-fractie willen van de Minister weten hoe zij er met veldpartijen en opleidingen voor gaat zorgen dat drempels worden weggenomen, zodat zij-instroom gestimuleerd wordt.

Financiën en integraliteit

De leden van de D66-fractie vinden het positief dat er sinds dit jaar structureel middelen voor programma TAZ zijn gereserveerd (80 miljoen euro in 2022 en 130 miljoen euro vanaf 2023). De leden gaan er vanuit dat deze middelen ook dit jaar al naar behoren besteed worden. De leden van de D66-fractie vragen in hoeverre deze middelen ook benut kunnen worden om integraliteit te bevorderen. Bijvoorbeeld doordat informele zorgverleners of partijen buiten de zorg aanspraak kunnen maken op

² Kamerstuk 36 200 XVI, nr. 56.

subsidies binnen programma TAZ. Tenslotte vragen de leden van de D66-fractie hoe het komt dat er vanaf 2024 substantieel zoveel meer geld wordt vrijgemaakt voor ruimte voor innovatief werken (programmaliijn 1) dan voor ruimte voor behoud van medewerkers (lijn 3).

Samenhang andere programma's

Binnen de uitwerking van het Integraal Zorgakkoord worden regiobeelden opgesteld. Voor de beleidsstrategie Acute Zorg zullen de Regionaal Overleg Acute Zorgketen- (ROAZ) en regioplannen maken en ook voor programma TAZ zullen zorgaanbieders regioplannen en -beelden opstellen. De leden van de D66-fractie zouden graag willen weten of al deze regioplannen ook in gezamenlijkheid met de andere lopende trajecten kunnen worden opgepakt, zodat er integraal naar de opgaven per regio kan worden gekeken.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn en hebben daarover nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de PVV-fractie zijn van mening dat een toekomstbestendige arbeidsmarkt volledig gevonden kan worden in het reeds bestaande personeelsbestand van de zorg. Zij pleiten dan ook voor het waarderen van de huidige zorgmedewerkers en voor het verlagen van de werk- en regeldruk middels het halveren van de administratielast, een overheadnorm en het verhogen van de gemiddelde deeltijdfactor van 0,68 naar 0,8. Waarbij deze leden nadrukkelijk bedoelen dat de regering structureel geld vrijmaakt om de extra gewerkte uren te betalen. Helaas zien genoemde leden deze zaken slechts minimaal terugkomen in het Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn.

Ook missen deze leden de inbreng van de zorgmedewerkers zelf in het programma. Genoemde leden vragen zich dan ook af op welke manier zorgmedewerkers betrokken zijn bij de totstandkoming van dit programma? Op welke wijze worden zorgmedewerkers betrokken bij de voortgang en uitvoering van dit programma, zo vragen de leden.

Waarom ontbreekt de farmaceutische zorg in het programma? Is de Minister bereid om, gezien alle uitdagingen in de farmaceutische zorg (waaronder personeelstekorten, regeldruk en agressie in de apotheek) deze sector toe te voegen aan het TAZ-programma? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PVV-fractie merken op dat er al vele jaren tevergeefs geprobeerd wordt om de regeldruk te verlagen, ook de resultaten van het programma [Ont]Regel de Zorg waren zeer teleurstellend. Hoe gaat de Minister er voor zorgdragen dat binnen deze kabinetsperiode de administratielast wordt gehalveerd?

De aanpak richt zich op drie programmaliijnen, één van die programmaliijnen is ruimte voor innovatieve werkvormen. Kan de Minister de concrete voorbeelden van zowel sociale als technologische innovatieve werkvormen benoemen die er voor zorgen dat zorgmedewerkers meer tijd en ruimte krijgen om de zorg beter te organiseren en hoeveel fte dit oplevert? Waarom worden erkend effectieve interventies nauwelijks gebruikt door zorginstellingen? Hoe gaat de Minister dit stimuleren? Welke taken en functies kunnen herijkt worden volgens de Minister? Is het de bedoeling dat het takenpakket van helpende en zorgondersteuners uitgebreid wordt? En zo ja met welke taken? Graag enkele voorbeelden.

Een andere programmalijn is ruimte voor behoud van medewerkers. Hoe gaat de Minister ervoor zorgen dat niet nog meer werknemers uit de zorg voor zichzelf gaan beginnen? Inmiddels betreft al zo'n tien procent van de personeelskosten uitgaven aan ZZP'ers. Hoe gaat de Minister ervoor zorgen dat niet nog meer werknemers uit de zorg kiezen voor meer salaris en meer zeggenschap over hun eigen rooster door over te stappen naar een flexbureau? Hoe gaat de Minister ervoor zorgen niet nog meer zorggeld verspild wordt aan managers van flexbureaus? Hoe gaat de Minister ervoor zorgen dat zorgbestuurders per direct beter voor hun personeel gaan zorgen? Hoe gaat de Minister ervoor zorgen dat zorgmedewerkers een fatsoenlijk salaris gaan verdienen en hun eigen broek kunnen ophouden? Hoe gaat de Minister ervoor zorgen dat er echt rekening gehouden wordt met de wensen van werknemers in de zorg? Hoe gaat de Minister ervoor zorgen dat niet enkel de «rotdiensten en -klusjes» voor mensen in loondienst overblijven? Om werkplezier te verhogen en uitstroom terug te dringen wordt er ingezet op het vergroten van professionele zeggenschap en autonomie van medewerkers. Hoe en wanneer gaat de zorgmedewerker hiervan iets merken, zo vragen de leden.

Deelt de Minister de mening dat bestuurders en leidinggevenden mee zouden moeten werken op de werkvloer om zo meer feeling te krijgen met de medewerkers en de zaken die spelen op de werkvloer? Zo nee, waarom niet? Kan de Minister een aantal voorbeelden geven van knelpunten in wet- en regelgeving die problemen geven in de regio die niet kunnen worden opgelost? Kan de Minister een aantal voorbeelden geven van eerder bewezen effectieve werkwijzen die sectorbreed moeten worden toegepast? Op welke manieren, naast de voltijdsbonus, gaat de Minister medewerkers stimuleren om meer uren te gaan werken? Graag een aantal voorbeelden. Per wanneer gaat de voltijdsbonus in, zo vragen de leden.

De leden van de PVV-fractie zijn verheugd dat de Minister samen met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de mogelijkheden verkent om de drempels te verlagen om te kiezen voor zorg- of welzijnsopleidingen, waaronder het verlagen van het collegegeld voor zorgopleidingen. Zekerheidshalve merken de leden van de PVV-fractie op dat het voorstel van genoemde leden niet alleen het afschaffen van het collegegeld betrof, maar ook het lesgeld (mbo-opleidingen) en het boekengeld voor studenten die een zorgopleiding (gaan) volgen.

Per wanneer worden de startsalarissen van een HBO-V'er gelijk getrokken met die van een PABO student, zo vragen deze leden.

Hoe groot zijn de personeelstekorten op dit moment? Graag uitgesplitst per sector. Graag zowel uitgedrukt in fte als in absolute aantallen medewerkers toegepast met de deeltijdfactor. Wat is de invloed van het programma TAZ op deze tekorten? Graag aantallen per sector aangeven. Kan de Minister voor alle zeven opgaves aangeven wat de (geschatte) effecten zullen zijn op de personeelstekorten, zo vragen de leden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn. Deze leden hebben hier een enkele vraag bij.

Voor dit programma stelt de Minister vanaf 2023 in totaal 500 miljoen euro per jaar beschikbaar. De leden van de CDA-fractie vragen in dit licht of de Minister kan reflecteren op de eigen verantwoordelijkheid van werkgevers in de sector zorg en welzijn om te investeren in het eigen

personeel. Hoe borgt de Minister dat dit soort overheidsinvesteringen er niet toe leiden dat werkgevers achterover kunnen leunen, zo vragen de leden.

Actiz heeft inmiddels laten weten niet deel te willen nemen aan het programma TAZ.³ De leden van de CDA-fractie vragen welke consequenties dit heeft voor het programma.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn. Zij zijn enorm teleurgesteld dat de Minister wederom geen extra budget vrij maakt voor hogere salarissen. Hoe denkt de Minister zorgverleners in de zorg te behouden en te werven als zij zes tot negen procent achtergesteld zijn op hun salaris? Hoe verhoudt dit zich tot de cruciale aanbeveling van het SER-advies om de salarissen voor zorgverleners gelijk te trekken met publieke- en marktsectoren, zo vragen de leden.

De Minister stelt dat in eerste plaats dat werkgevers een actieve invulling moeten geven aan goed en modern werkgeverschap. Maar hoe kan daar invulling aan gegeven worden als door onvoldoende budget voor salarissen, zorgverleners door een financiële bodem zakken? De leden van de SP-fractie hebben weinig vertrouwen in het programma van de Minister als bij de meest essentiële zaak zoals fatsoenlijke salarissen weggekeken blijft worden. De leden vragen de Minister nogmaals een reactie te geven waarom zij wel ingrijpt bij zaken zoals het werkproces, maar niet bij fatsoenlijke salarissen. De leden vragen hoe de Minister verwacht dat personeelstekorten worden opgelost als mensen niet eens fatsoenlijk rond kunnen komen van hun werk in de zorg? Is de Minister alsnog bereid om de huidige loonachterstand te dichten via de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA)? Zo neen, waarom niet?

Grote en betrokken organisaties in de zorg zoals ActiZ en de FNV⁴ weigeren deel te nemen aan het voorliggende programma omdat zij niet betrokken willen zijn bij een nieuw overlegcircuit waar geen concrete afspraken zijn gemaakt die voor zorgverleners merkbaar het verschil gaat maken en waar geen afspraken liggen voor een fatsoenlijk loon. De leden van de SP-fractie vragen een uitgebreide reactie van de Minister op het niet deelnemen, en de kritiek die ActiZ en de FNV hebben op dit programma. De leden vragen de Minister of er meer organisaties zijn die weigeren deel te nemen aan het voorliggende programma.

Voorts vragen de leden van de SP-fractie of de Minister kan aangeven welk deel van het budget nieuwe reserveringen zijn en hoe dit programma zich moet verhouden tot andere lopende arbeidsmarktprojecten in de zorg.

De leden van de SP-fractie zijn wederom teleurgesteld over de paragraaf met betrekking tot zeggenschap in de zorg. Het lijkt erop dat de verantwoordelijkheid volledig ligt bij de werkgevers, maar in hoeverre verwacht de Minister dat het overdragen van zeggenschap aan zorgverleners zal gaan op vrijwillige basis? Waarom ligt zeggenschap nog steeds eenzijdig bij bestuurders, consultants, managers en verzekeraars en niet bij

³ ActiZ, 1 november 2022, «ActiZ neemt niet deel aan programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg (TAZ)», <https://www.actiz.nl/actiz-neemt-niet-deel-aan-programma-toekomstbestendige-arbeidsmarkt-zorg-taz>.

⁴ Skipr, 1 november 2022, «ActiZ neemt niet deel aan «overlegcircuit» TAZ», <https://www.skipr.nl/nieuws/actiz-neemt-niet-deel-aan-overlegcircuit-taz/>.

zorgverleners? De leden vragen waarom de Minister niet met wettelijke maatregelen komt om zorgverleners zeggenschap te geven op alle zaken die raken aan kwaliteit van zorg en goed bestuur? De leden vragen om een uitgebreide toelichting.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn.

Op hoofdlijnen begrijpen deze leden de geformuleerde ambities gezien de oplopende tekorten op de arbeidsmarkt voor banen in de zorg & welzijn-sector. Wel vinden zij dat de doelen breed en ambitieus zijn geformuleerd waardoor het lastig wordt om over vier jaar te bepalen welk effect dit programma heeft gehad op de geformuleerde doelen. Hoe worden de opbrengsten van deze middelen gemonitord en welke mogelijkheden zijn er om bij te sturen als blijkt dat bepaalde routes niet effectief zijn? Veel van de genoemde drie programmalijnen en acties die daaruit voortvloeien brengen het risico met zich mee dat deze niet leiden tot een concrete opbrengst. De leden van de fractie van de PvdA vragen of kan worden toegelicht op welke wijze gezorgd gaat worden voor een gegarandeerde uitkomst. Wat is de verwachte opbrengst van deze vier programmalijnen over vier à vijf jaar? Hoe kan over een bepaalde tijd geconcludeerd worden of dit beleid al dan niet effectief is geweest en hoe kan er voor worden gezorgd dat er tijdig wordt ingegrepen als dreigt dat de verwachte uitkomst niet wordt behaald, zo vragen de leden.

De leden van de fractie van de PvdA vragen wat nu anders zal worden aangepakt dan voorheen. Welke aangekondigde concrete acties zijn echt nieuw en niet eerder via pilots/projecten geprobeerd? Welke projecten in het kader van samenwerken met het beroepsonderwijs (waar veel nieuwe medewerkers worden opgeleid) zijn nieuw en uniek te noemen, zo vragen de leden.

Welke mogelijkheden ziet u in het licht van de motie van de leden Mohandis en Sahla⁵ (ingediend tijdens de VWS-begroting 2023) om stelsel-overstijgend te werken tussen zorginstellingen en het (voltijd) beroepsonderwijs om jonge medewerkers tijdig aan te trekken, te begeleiden, maar vooral ook te behouden voor de zorg? Hoe zal deze motie worden uitgevoerd en welke concrete aanpassingen aan TAZ zijn hiervan het gevolg, zo vragen deze leden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie danken de Minister voor het Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn. Zij maken van de gelegenheid gebruik enkele vragen te stellen.

De regering heeft als doelstelling dat in de toekomst niet meer dan één op de zes werkenden in zorg en welzijn werkzaam zijn. De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe de Minister dit monitort, bij welke percentages zij ingrijpt en welke instrumenten zij dan tot haar beschikking heeft.

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat er veel goede adviezen liggen over de arbeidsmarkt in de zorg die de Minister ook aanhaalt en als richtinggevend aangeeft. Kan de Minister aangeven welke adviesrapporten en welke aanbevelingen uit deze rapporten (zoals die van

⁵ Kamerstuk 36 200 XVI, nr. 62.

de Sociaal Economische Raad (SER), de commissie Werken in de Zorg, de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) en de Taskforce ondersteuning optimale inzet zorgverleners nu al zijn opgevolgd, welke nog opgevolgd zullen worden en welke de Minister niet opvolgt? Ook vragen de leden van de ChristenUnie-fractie welke lessen getrokken worden uit de coronabananen, waarin bijvoorbeeld veel meer dan voorheen functies zijn opgesplitst zodat er ook meer banen in de zorg vrijkwamen voor praktisch geschoolden.

Ten aanzien van de tweede programmalijn vragen de leden van de ChristenUnie-fractie wat de Minister aan acties voor zich ziet en terug wil zien in de uitwerking van het programma om het imago van werken in de zorg positief te blijven beïnvloeden. Deze leden zien graag dat de Minister zich inzet om te laten zien hoe mooi het werken in de zorg is, en dat de huidige en toekomstige knelpunten niet leiden tot een negatief sentiment rond werken in de zorg.

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn van mening dat een maatschappelijke stage een goede manier is om in aanraking te komen met het werken in de zorg. Is de Minister bereid om met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) specifiek de maatschappelijke stage in de zorg te stimuleren?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen welke rol vrijwilligers in de zorg hebben in het programma TAZ.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat het thema zeggenschap als een rode draad door het programma TAZ loopt maar dat dit thema geen aparte programmalijn is. Er wordt nog wel een langetermijnplan over professionele zeggenschap en autonomie uitgewerkt. Op welke manier zorgt de Minister ervoor dat dit thema meeloopt met de acties in het programma TAZ en over de voortgang hierop de Kamer gelijktijdig wordt geïnformeerd. Ook vragen de leden op welke manier de motie Dik-Faber en Veldman⁶ is uitgevoerd. Welke opleidingen en bijscholingen hebben «Samen beslissen» inmiddels verankerd?

Tot slot vragen de leden van de ChristenUnie-fractie op welke manier in het programma TAZ rekening wordt gehouden met de pandemische paraatheid waar de zorgsector ook op personeelsniveau mee te maken heeft. Te denken valt aan het onderhouden van de nationale zorgreserve en het inbouwen van meer flexibiliteit in de arbeidsmarkt.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

Het lid van de BBB-fractie heeft kennisgenomen van het Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn. Het lid vindt het programma matig, er wordt te weinig gedaan aan het behouden van personeel en het streven om het aantal zorgmedewerkers niet mee te laten groeien met de doelgroep en de zorg die nodig is kan niet op de steun van het genoemde lid rekenen. Het lid van de BBB-fractie heeft dan ook een aantal vragen.

Het lid van de BBB-fractie maakt zich zorgen over een doelmatige besteding van de Transitiebudgetten en vreest dat deze voor een groot deel opgaan aan procedures en overhead. Op welke wijze gaat de Minister dit monitoren en voorkomen dat deze vrees waarheid wordt, zo vraagt het lid.

⁶ Kamerstuk 35 300 XVI, nr. 74.

Het lid van de BBB-fractie vindt het behoud van werknemers voor de zorg van groot belang, naast een goed loon is het daarbij van groot belang dat de hoeveelheid bureaucratie omlaag wordt gebracht. Dit zorgt meteen ook voor meer beschikbare uren voor de zorg. Het lid vindt echter dat er wel veel wordt gepraat over het «ontregelen van de zorg» maar dat er in de werkelijkheid alleen maar regels bij komen en er geen vertrouwen in de werknemers is. Dit gebrek aan vertrouwen komt voor een groot deel vanuit de zorgverzekeraars die, ten behoeve van hun declaratiesysteem zeer vergaande eisen stellen aan de verantwoording vanuit de zorgverleners. Het lid ziet de Minister hierin geen enkele regie nemen, hoe denkt de Minister dit probleem dan daadwerkelijk aan te pakken als het gesprek met de zorgverzekeraars hierover niet wordt aangegaan, zo vraagt het lid.

Het lid van de BBB-fractie vindt dat het TAZ erg veel nadruk legt op «innovatieve werkvormen» als middel om arbeid te kunnen besparen. Het lid is zeker voorstander van innovaties in de zorg en het stimuleren daarvan, maar vraagt zich wel af of de Minister zich niet rijk rekent. Ook wordt beschreven dat er minder administratieve lasten zullen zijn door het herinrichten van teams. Het lid denkt dat dit weinig zal uitmaken zolang het al eerder genoemde gesprek met de zorgverzekeraars niet wordt aangegaan. Welke administratieve lasten ziet de Minister verdwijnen door het herinrichten van teams, zo vraagt het lid.

Het lid van de BBB-fractie ziet met lede ogen aan dat steeds meer zorgmedewerkers niet rond kunnen komen en te maken krijgen met loonbeslag. In programmaliijn 2 ziet het lid geen acties terug die hier concreet wat aan doen. Het incidenteel belonen van meer uren werk is geen structurele oplossing. Welke acties komen er om deze mensen te helpen, zo vraagt het lid.

II. Reactie van de Minister